

Et dyk i DAN

Dan Turéll og Chili. De mødtes første gang på det århusianske jazz-sted Bent J., hvor hun, som hun siger, gennemborede hans hjerte med sit blik. (Polfoto)

Chili Turéll mistede sin mand for syv år siden. Først nu er smerten blevet til lys, når hun møder hans kunst

Det århusianske teater Svalegangen har premiere på stykket 'DDT - Det' Dan Turéll'. Endnu et af mange forsøg på scenemæssig genoplivning af kunstneren Dan Turéll, der døde af kræft for syv år siden.

Nede i salen sidder der en kvinde og følger skuespillerne med særlig følsomme sanser. Det er Chili Turéll. Digterens elskede gennem 19 år.

- Når jeg ser sådan et værk, der går så tæt på Dan, bliver jeg da dybt be-

rørt, siger hun efter at have overværet sidste gennemspilning inden premieren på multi-medie-showet om sin mand. Et billede af den eksperimenterende, provokerende og alligevel folkelige digter, som hun selv beskriver som et menneske, der levede for meget, sov for lidt, drak for meget. Som bare var for meget alting. For meget - mand.

- Jeg har valgt, at min sorg over hans død ikke må forblive smertefuld, at jeg vil være i den med lys. Jeg

tror, at hvis man lader sit hjerte tynde alt for meget, så vil sjælen efterhånden også blive ædt op - og gøre det umuligt at leve.

JEG OPLEVER STJERNE- STUNDER

- Jeg har øvet mig i syv år nu. Og det har været et kæmpe arbejde. Siden første dag efter hans død er jeg konstant blevet konfronteret med hans kunst, hans stemme, hans ord. Da jeg lå

ned og var fuldstændig tværet ud af sorg, var det en stærk smerte, men nu gør det mindre og mindre ondt.

- I dette her stykke er instruktøren Jakob Christensen dykket ned i Dans univers og har trukket stumper af hans liv ud til en slags collage. Det er ikke et fyldestgørende portræt af Dan. Jeg tror, det er UMULIGT at lave et helt portræt af ham. Det ville tage et liv. Mere end et liv, siger Chili Turéll. Hun tilføjer:

- Men i de her brudsty-

ker, der er lagt i en stigende kurve fra den legende, sprælske Dan til den mørke, melankolske Dan, oplever jeg små glimt. Stjernestunder, hvor vi når helt ind til kernen i Dan. Og når jeg sidder nede i salen, så ser jeg med Dans øjne, hører med hans ører og oplever med hans celler. Og jeg véd, hvad han ville sige om det.

- Og hvad ville han sige?
- Han brød sig faktisk slet ikke om teater. Han var ikke til at slæbe med på et teater, siger hun og ler. Hun

er selv uddannet skuespiller fra Århus Teater.

I aften skal hun hente sin voksne datter Lotus på byens banegård - og genses stykket sammen med hende til premieren.

JEG BLEV HANS OPHELIA

- At opleve at miste én man elsker så tidligt - og opleve sin datter miste sin far. De er så voldsomt, at det hører en anden verden til. Derfor er det også umuligt at sætte

Digteren og forfatteren Dan Turéll var forud for sin tid, siger hans enke, Chili. 'DDT - Det' Dan Turéll' hedder stykket, det århusianske teater Svalegangen nu spiller. Endnu et af mange forsøg på scenemæssig genoplivning af kunstneren, der døde af kræft for syv år siden.

ord på. Ikke fordi jeg har berøringsangst over for at tale om Dans død. Tværtimod, siger hun og ser ud i Århus' mørke efterårsgader.

- Jeg så faktisk Dan første gang i mit liv her i Århus. På jazz-værtshuset Bent J. Han stod på scenen og spillede med et band - og jeg gennemborede hans hjerte med mit blik. Han mærkede det og SÅ også mig, men sagde intet. Han tog tilbage til København, og jeg lagde et 'duftspor' ud. Kvindeliste. Jeg skrev et kort

til ham, hvor der blot stod: 'Hvad er Ophelia uden sin Hamlet?'

Syv timer efter bankede han på min dør i Århus. Siden var vi sammen.

- Vores samliv var bestemt ikke 'Stille flyder Don'. Det var lige så omskifteligt som det danske vejr. Aldrig kedeligt. Vi elskede at overdynde hinanden med ord, lege med ord, høre musik. Jeg ved, det lyder for sødt og romantisk, men det var nærmere skide skægt! Vi sloes og skændtes meget

for når man elsker, så hader man også. Og vi var dybt forskellige.

JEG TROR DAN VAR SEENDE

At Dan Turéll var forud for sin tid, mener Chili Turéll ikke, der er nogen tvivl om.

- Og jeg mærker en enorm interesse fra de unge i Dans værker. De kender jo hverken ham eller den tid, han levede i. Men de lytter til ordene, og de er deres, selv om de er skrevet for 30

år siden. Han talte hurtigt, som på radiostationen 'Voice' i dag. Han holdt utrolig meget af 'Giro 413' og Gustav Winckler, fandt det corny. Nu er det in, blevet kult.

- Jeg ved, Dan var det, man i gamle dage kaldte for 'seende'. Han kunne se, hvad folk tænkte. Og da han lå på Rigshospitalet på sit smertensleje, rejste han sig med ét op i sengen, sad og så med store, opspærrede øjne bag sine briller og sagde:

- Giv mig mine briller.
- Men du har dine briller på, sagde jeg.
- Mer' briller! sagde han. Og så døde han.
- Det var, som om han sad og så ind i 'den anden verden', som han var på vej til - og ville se mere, mere, mere.

interview

Marie Lade

Foto: Morten Overgaard